

21 בפברואר 2019

לכבוד,
מר יעקב גנות
מנכ"ל רשות שדות התעופה
במייל: yaakovga@iaa.gov.il

שלום רב,

הנדון: אפליית נהגי מוניות ערבים בשערי הכניסה לנמל תעופה בן גוריון

הננו פונים אליכם בדרישה לפעול לאלתר להפסקת הפרופיילינג הפסול והבידוק הביטחוני המפלה של נהגי מוניות ערבים בשערי הכניסה לנמל התעופה בן גוריון, הכל כפי שיפורט להלן:

רקע

1. רשות שדות התעופה בישראל (להלן – "הרשות" או "רש"ת") הינה תאגיד סטוטורי, אשר הוקם מכוח חוק רשות שדות התעופה, התשל"ז-1977. הרשות אחראית על ניהול ותפעול שדות התעופה ומסופי הגבול היבשתיים, ובין יתר תפקידיה, המוגדרים בסעיף 5 לחוק, היא מוסמכת להחזיק, להפעיל, לפתח ולנהל את שדות התעופה במדינה ולתת בהם שירותים נלווים לכל הפעולות האלה. בכלל זה, אחראית רש"ת על ההפעלה והניהול שערי הכניסה לנתב"ג.
2. לאחרונה הגיעו לידינו תלונות רבות של נהגי מוניות ערבים הפוקדים את נתב"ג, שדיווחו על הפליה כלפיהם מצד המאבטחים העומדים בשערי הכניסה לנמל התעופה. הנהגים מסרו, כי בכל פעם שבה הם עוברים בשערי הכניסה לנתב"ג, בין אם במונית ריקה או עמוסה נוסעים, ומשמגלים המאבטחים בשער כי הם ערבים (תוך שימוש בשיטת הפרופיילינג הפסולה, ותיוגם כערבים על פי המראה, השם או המבטא), הם מתבקשים באופן אוטומטי לעצור בעמדת הבידוק הקרובה ועוברים תשאול ובדיקת רכב ומטען חריגה, קפדנית וארוכה.
3. נהגי המוניות הערבים שפנו אלינו, המבקרים בנתב"ג בתדירות שבין מספר פעמים בשבוע למספר פעמים ביום, מספרים כי הם עוברים את אותו הבידוק הקפדני בכל פעם שהם פוקדים את שערי הכניסה לנתב"ג, ללא יוצא מן הכלל. כל נהגי המוניות דיווחו כי באף ביקור שלהם בעמדת הבדיקה שבכניסה לנתב"ג, לא נתקלו בנהגי מוניות יהודים שעברו את אותה הבדיקה.

פרופיילינג של נהגים ערבים – פגיעה קשה בכבוד, בשוויון ובפרנסה

4. מהעדויות שהגיעו אלינו עולה כי פרקטיקה זו של תשאול ובידוק יתר של נהגי מוניות ערבים מבוססת על מדיניות של פרופיילינג, המתבטאת בייחוס של מסוכנות וחשדות לאנשים מסוימים על רקע השתייכותם לקבוצה אתנית או לאומית מסוימת, ומהווה הפליה פסולה על רקע לאום של נהגי המוניות הערבים על ידי רשות שדות התעופה.
 5. ההתנהלות המתוארת לעיל של מאבטחים בשערי הכניסה לנתב"ג פוגעת בנהגי המוניות הערבים מספר פעמים: ראשית, הם מובחנים ומסומנים מיתר הנוסעים כ"חשודים" ונדרשים להזדהות על בסיס חזותם הערבית בלבד; שנית, הם מובלים לעמדת הבידוק ועוברים תשאול (לעיתים ארוך) ובידוק קפדני ומשפיל לרכבם, אל מול העוברים והשבים, ואל מול לקוחותיהם, תוך פגיעה קשה בפרנסתם, בכבודם ובזכותם לשוויון.
 6. בית המשפט העליון כבר עמד על כך שהתייחסות שונה לאדם מטעמים של מאפיינים חזותיים של גזע או מוצא אתני היא הפליה פסולה המהווה פגיעה חמורה בכבוד האדם (ר' בג"ץ 98/2671 **שדולת הנשים נ' שר העבודה והרווחה**, פ"ד נב(3) 630, 658 (1998)).
 7. מדיניות אכיפה שמסמנת קבוצה אתנית או לאומית מסוימת ומתירה פגיעה מוגברת בזכויותיה מקבעת דימוי של נחיתות וזרות בקרב החברה כולה. מקרה דומה למדיניות המתוארת לעיל נדון בת"פ (כ"ס) 15-04-8938 **מדינת ישראל נ' עאדל אבו ואדי** (2015.11.29), בו נידון מקרה של שוטר אשר הפעיל את הסמכות המוקנית לו בחוק לדרוש תעודת זהות כלפי אדם ש"חזותו ערבית". בית המשפט קבע, כי "פניה שכזו לאדם הבאה על רקע מוצאו, גזעו והשתייכותו האתנית, הינה ככלל פסולה ולא ראויה" (פסקה 34 לפסק הדין).
 8. המדיניות המתוארת לעיל אף מנוגדת לאיסור ההפליה הקבוע בחוק איסור הפליה במוצרים, בשירותים ובכניסה למקומות בידור ולמקומות ציבוריים, תשס"א-2000.
- לאור האמור לעיל, אנו פונים אליכם בדרישה להפסיק **באופן מיידי** את הפרקטיקה הפסולה של אפליית נהגים ערבים בנתב"ג, ולחדד לכל המאבטחים ועובדי רש"ת כי הם מחויבים לנהוג בשוויון ובכבוד כלפי כל מבקרי הנתב"ג, וכלפי נהגי מוניות בפרט.

בכבוד רב,

רגד ג'ראיסי, עו"ד

העתקים:

גב' קרן טרנר אייל, מנכ"לית משרד התחבורה, [במייל: mankal@mot.gov.il](mailto:mankal@mot.gov.il)
איגוד נהגי המוניות הארצי, [בפקס: 035502610](mailto:igudtaxi@walla.com), [ובמייל: igudtaxi@walla.com](mailto:igudtaxi@walla.com)
הלשכה המשפטית, רשות שדות התעופה, [במייל: ShlomitKr@iaa.gov.il](mailto:ShlomitKr@iaa.gov.il)